

لە کۆمەڵە نۆی پە لە سەزەو و بە داها تی دارایی: پابە کورد چەن مەدەلی بازەرگانی گەیی؟.. کارزان عزیز عبدالرحمن

لە بەشی یەکەمدا باسمان لەوە کرد کە پابە کورد چەن وەک
دیاردە یەک دەرکەوت، بەبام پرسیاری گرنگ ئەوەی: ئەم “سەرئە” چەن
دەبێت “سەرما”؟ لە ئابووری دیجیتاڵیدا، سەرئە بینەر
(Attention Economy) دراوی سەرکێی. پابە کورد تەنها کات بەسەر
نابات، بەبەکو ئەو خاوەنی مەدەلیەکی نوێ بازەرگانیە کە لەسەر
بەمە ی بەشدارییە استەوخ (Gift & Interaction) بنیات نراوە.
گەیی سەز بە داها:

سیستەمی دیارییەکانی تیکتە (Gifts) لە ئایفەکاندا،
گەییانکارییەکی بەتەبەیی لە پەییوێندی نەوان هونەرماند و
هەوادار. لە ئابردوودا بینەر تەنها کە یاری بەرھەمەک بوو، بەبام
لەسەر دا بینەر دەبێت “بەشداربوو” لە دروستکردنی داها تی
کارکەرکەدا. پابە کورد بە فەریوونی وردکارییەکانی ئەم
سەکەیی، توانیویەتی ئەم پەییوێندی سەزدارییە بکاتە سەرچاوی
داها.

شکاندنی دیواری نەوان ژیا نی تایبەت و گشتی:
ئەوێ پابە کورد جیا دەرکاتەو، تەکە کردنی ژیا نی ئازانی تی
لەگەڵ نمایشکردن. ئەو دەرزانەت چەن “تایبەتمەندی” خەیی وەک
بەرھەمەک بەکاربەھەنەت. ئەمە جەرکە لە “شەفایەتی دەستکرد”؛ بینەر
هەست دەکات هەموو شتێک دەرزانەت، لەکاتێکدا ئەو تەنها ئەو بەشەیی
کە کارکەرکە دەییوێت نیشانی بەت. ئەمەش فەییەکی زیرکەنی
میدیایی بە هەشتەوێ جەماوەر بە پابە ندبوو.
متمانەیی دیجیتاڵی و کاریگەریی بازەرگانی:

کاتێک کارکەرکە دەبێت “ئینفلوێنسەر”، متمانەیی هەواداران بە
ئەو دەبێت گەرتەین ئامرازی مارکەتینگ. براندەکان ئیتر
نایانەوێت تەنها یکلەمی کلاسیکی بکەن، بەبەکو دەیانەوێت لە گەیی
کەسایەتیەکی قسە بە گەنجان بکەن کە وەک خەیان بیر دەکاتەو.
پابە کورد نموونەیی ئەو کەسەیی کە بوو تە پردی پەییوێندی نەوان

بەرھەمگەن و کەمەگەن گەنجان، بەرھەم ئۆی ھەست بە
"بازرگانپوونی" ەیکلامەک بەرەت.

داھا تووی دیاردەک و کاریگەرید کەمەمەا یەتیەکان

(پاش پابلە کورد؛ بەرە و کام ئااستە؟ لەکەوتە کەمەمەا یەتیەکانی
ناوبانگی خەرا)

لە تایی ئەم زنجیرەدا، پەویستە لەسەر لایەنە قوێتر و
بەردەوامگەنی ئەم دیاردەیی بوستین. ئایا پابلە کورد تەنها
سەرەتاییکی نوێی بەرھەمەک کە دایانەوت بە خەراییی ناوبانگ
بەدستبەھەن؟

مەملانەنی نەوکان و گەنجان بەھاکان:

ئەم جەر ناوبانگە گەنجانەوی گەنجانەریی لە بەھا کلتوریەکانی
کەمەگەنی کوردی. کاتەک گەنجان پابلە کورد وەک "پاوان" یان
"کەسایەتی کاریگەر" دەبینن، ئەمە نیشانەنی ئۆویە کە پەوەرگەنی
سەرکەوتن گەنجان. چیتەر بەوانامەنی ئەکا دیمی یان خزمەتی درەژخایەن
مەرج نییە بە ناوبانگ، بەرکەو "دەرکەوتن و خەراییی" جەگەنی
گرتوو تەو.

مەترسییەکانی "ناوبانگی خەرا":

دیاردەیک کە بە خەراییی دروست دەبەت، بە ھەمان خەراییی دەتوانەت
کا بەبەتەو. پابلە کورد لەبەردەم تاقیکردنەوێکی گەورەدا؛
چەن دەتوانەت لە "تەندەکی کاتی" بەبەت "دیاردەیک بەردەوام"؟
مەژووی میدیا پەلەو کەسانەنی کە بە ساتەک درەوشاوەتەو و دواتر
ون بوون. بەردەوامبوون پەویستی بە نوکەرایی بەردەوام ھەیە
ئامەژگارییەک بەرھەم داھا توو:

پابلە کورد دەبەتە وانەیک بە گەنجانە داھا توو کە دایانەوت
ھەمان گەنجان. ئایا تەنها نمایش بەسە؟ یان دەبەت ناوێکەکی
ھەبەت؟ داھا تووی میدیا لە کوردستاندا ەو لە دیجیتاڵبوونی
تەواوەتیە. میدیای کلاسیکی (تەلەفزیۆن) ناچارە خەلی لەگەڵ ئەم
جەر کارکەرەدا بگونجەنەت، چونکە ئوان خاوەنی "ئامادەبوونی
استەقینە" لە نەوشەقامی دیجیتاڵیدا.

کەتایی گشتی:

پابلە کورد تەنها گەنجانە نییە لە تیکتەک، بەرکەو ئاوەنە
گەنجانەرییەکی قوێی کەمەمەا یەتیە لە کوردستاندا. ئەو سەلماندی کە
دەنگ و ەنگی گەنجان چیتەر لەلایەن دەزگاکانەو کەنتە ناکەرەت.
بەھام پرسپاری گەنجانەوێ: دوا ئۆی ئەم شەپەلە تەپەیی، چی لە

دوای خہ جہد ہہہہہ؟ ئا یا پابلہ کورد دہ توانہت وک کسا یہ تیہ کی کاریگر بمہنہتہو، یان تہ نہا یادہو ریدہ کی دیجیتاہی دہ بہت؟ ئمہ ئو پرسیار یہ کہ کات وہامی دہ داتہو.

کلاسیکی "بازار" و "کمپانی کلاسیکی" کان

کەشەکی سەرکەوێتی دا ئێوەیە کە کەمپانیای گۆرانی کوردستان هەشتا بە عەقەییەتی کلاسیکی یەکلام دەکەن. ئێوان زیاتر متمەنیان بە یەکلامی ئەلەفزیەنی یان یەکلامی ئەقلیدی هەیە.

بشای متماز: ** که میانیاکان دترسن لوی ناوی براند که یان ب و
که سای تیان و ب بستن و که “تندن”، چونکه ترسیان هی ل
ناوبانگی خرا و کاردان و نرنی که مای تی.

نہ بوونی "رئجہ نسی" (Agency) ی پسپہ:

لہ کوردستان ئڄڻسید کی پښ فیشنا نیی که توانای ئم جځر
کهسان و ربرگت س ر "زمانی بازار گانی" بی ئوی که میانیاکان
قناع تیان پی بئن.

گڏيل نني “سيناري” بـ “برڙو” ندي ئا بووري

نځگر ئو کس ټوانای سیناریو و دره ټنای هی، نابټ چاو ټټی سپټنسر بټ، بټکو دټبټ خټی "مټدلی بازرگانی" بټ دروست بکات: بره ټنای ناو ټټکی تایبټ (Branded Content): ** لټبری ئو ټی چاو ټټی سپټنسر بکات، دټتوانټ سیناریو کانی خټی بټجرک دابټټټ کټ یټکټک لټ خزمټتگوزاریټ ناوځټیټکان (وټک خواردن، جلوټرگ، یان ټټکنټلټریا) بټ ناټاستټوځټ ټیډا ټټنگ بداتټو. سټربټخټی دارایی لټ کټکټی "کټمټکټ": لټ جیاتی سپټنسر ی گټور، دټتوانټ پشټ بټ سیسټمی (Subscription) یان فرټشټنی بره ټمی تایبټ بټ براندی خټی ببټسټټ. کاتټک خاوټنی هټوادارټکی زټریت، چټر پټویسټ بټ کټمپانیای درټکی نیی، بټکو دټتوانټت خټت بیت بټ کټمپانیا.

پردی نوان "هونار" و "بازرگانی"

ئۇ ۋە كەسىپى سىنارىيە ۋە دەرھەنەنى دەرزانەت، دەرھەنە ئۇم ھەنگاۋانە
بەنەت بە ئۇۋە سىپەنسەر بەلەي خەيدا ۋە بەكشەت:

1. داتاگان: یه شکر دنی داتای است قیند به کیمیا نیاکان (ک)

سڏي ڏکڻ؟ ٽن مان ڇو؟ ڪو ڏيڻ؟ ڪهه ٻيا به.

ژماره قونائات دځکات نهک به بینینی قیدیه.

2. **خوب راورد کردن:** دلبسته دیزاینی بازرگانی خبی بگوشیت. پویسته نشان بدات که سیناریوکانی دتوانت فرشتنی براندک زیاد بکات.

3. ****تیم:** ****** ئگگر خبی دهرهذره، پویستی ب "بوشووبورکی بازرگانی" (Manager) هی که تنها کاری اکشانی سپنسر و بازارکردنی بت.

نایا پتوای پابل کورد یان هاوشووبکانی، دتوانن ل قناعی "کسایتی سشیا میدیا" تپن و بین ب "خاون کار" (Entrepreneur)؟

کشای "بشای پیشی": بچی بهری سیناریو بتنیا بس نیی؟

ل جیهانی ئممدا، بهری هونری (Artistic Talent) تنها 50% هاوکشکک، 50%کی تری بوشووبردن و بازارسازیی (Management & Marketing). پابل کورد یان هر کسکی تر که سیناریوی فیلمی هی، ووبوووی چند برربستک دبتوو:

کمی که میانیکانی بررههمنانی ناوووک (Production Houses): ****** بذاخو، ل کوردستان کومتر دزگایک هی که کار ب "دزیندوی بهر" بکات. زربوی سپنسرکان تنها بدوی "ناوبانگی ناماد" دگوشن (واتن ئوانی ناوبانگیان هی، نک ئوانی بهریان هی). ئمم وادکات ئو کسانای سیناریوی بهزیان هی، نتوانن بچن ناو سیستممکو.

نبوونی "پردی پویندی" (The Missing Link):

کشای پابل کورد یان هاوشووبکانی ئوو نیی که "کس نیی دستی بگرت"، کشکک ئوو ب "زمانی گفتوگ" ل نوان خاون بهر و خاون سرمایدا جواوز.

خاون بهر ****** ب زمانی "دابنین، سیناریو، هونر" قس دکات. خاون سرمای (سپنسر) ****** ب زمانی "قازانج، ژماری بینر، یکلام، فرشتن" قس دکات.

تا ئو کاتای کسک نبت ئمم دوو زمان یی بخت، سپنسر ناتوانت بوا بو بکات که خرجکردنی پار لسر سیناریویک، داهات ب ئو دگوشننتوو.

متمانکردن ب پوژی گور:

سپنسرکان ل کوردستان زر کات ل پوژی هونری دترسن، چونک تچووی فیلم یان زنجیر برز و قازانجی خرای نیی. ئوان پیمان باش پار ل "یکلامی خرا" خرج بکن نک ل "برههمی هونری درخاین".

چەن دەست بە گیرانی "پا بلە کورد" دەکرت؟ (چارەسەری پراکتیکی)

ئەگەر ئێو کەسە سینارییەکی فیلمی ھەبێت و بەتوانایێت، نابێت چاوەڕێی ئێو بەت کەمپانیایەک وەک "خەرخوازی" دەستی بگرێت. دەبێت بەم شەوێک کار بکات:

کورتە فیلمی وێب (Web Series):

لەجیاتێ چاوەڕێی بودجەکی زۆر بۆلاخ بە فیلم، بە پارەییکی کەم و کوالەتیکی بەرز لەسەر تیکتەکی یان یوتیوب دەست بە بەرھەمھێنانی کورتە فیلم بکات. کاتێک بەرھەمەکە بێنرا، سێنەسەر خێ دەتێ پێش.

پێشکەشکردنی "پلانی بازرگانی" (Business Pitch):

کاتێک دەچێت بە لای سێنەسەر، نەتێت "سینارییەکی ھەبێت"، بەتێت "ئێم سینارییەکی وادەکات براندەکەت بگات ٥٠٠ ھەزار گەنج".

بەرھەمھێنانی ھاوبەش (Co-Production):

ئەگەر سێنەسەرێک نابینێت، دەتوانێت لەگەڵ کەسانی تر (وێک وێنەگر یان مەنتازکار) بەشداربن و پێشکەشکە بە ھاوبەشی دروست بکەن.

**ئایا پێتوایێ لە کوردستاندا ژینگەییکی ھەبێت کە دەرھێنەر و سینارییەنووسێکی لاو بتوانێت بەبە بوونی "واستە" یان "ناسیاوی"، تێنھا بە پشت بەستن بە بەھرەکی خێ دەتێ پێشکەشکە؟

خاکی کەتایی: لە زەوان "سیمای دیجیتالی" و "بەھرەکی ئاستەقینە" لەکەتاییدا، پا بلە کورد تێنھا ناوی گەنجەکی نییە لەسەر شاشەکی مەبایلەکان، بەئێکو سیمبۆلێک بە گەنجەکانکارییەکی گەورە لە جیهانی میدیا و بەھرە لە کوردستاندا. ئێو دەرێخست کە "سەردەمی دەرھێنەر چاوەڕوانکراوەکان" کەتایی ھاوێ و ئێستا "سەردەمی دەرھێنەر و تەنە" تاکەکی سێیە.

سەبارت بەو بەرەبەستەکی کە باسی کرد، واتە:

(بوونی بەھرەکی سیناریی و دەرھێنان لە بەرامبەر نەبوونی سێنەسەر و دەستگیرایی)، ئێو و وانەییکی گەورەیی بە نەوایی نوێ:

دەستگیرایی لە دەرگای خۆکەوێت، بەئێکو لە دەرگای "ئێنجام" و دەت: سێنەسەرێکەکان لە کۆوێ بێن؟ لەو شوێنەوێ دەن کە بێنەر ھەبێت. کاتێک بەھرەییکت ھەبێت، مەرج نییە چاوەڕێی کەمپانیای گەورە بکەیت؛ بەئێکو دەبێت بە دروستکردنی ناوێکی بەھێز، خێت بێی بەو پردە بە ئێوێ بازەرگانەکان ناچار بن بێر لە ھاوکاریت بکەن و.

سیناریی بەبە پلاتفۆرم تێنھا نووسین: بەھرەکی پا بلە کورد و ھاوشەوێکانی لە سینارییدا، کاتێک دەبێت "سەرمايە" کە لەگەڵ دیجیتاڵکردنی تەواوێتی یەکبەرێت. بازای ئێمە چێتر چاوەڕێی

پاڤوانځي بډنگ ناکات، بډکو بډوای ئو کسډا دځگځت ک
دزانځ چن چیرککځی دفرشت.
دځجامی کتایی:

پابل کورد (pablo kurd) دځت بزانت ک “ناوبانگی خرا” خای
دستپک، نځ خای کتایی. ئځر بتوانځ ئو توانای ل
سیناری و دځرهناندا هیتی، ل ناو ئو شواز نوځی میډیا
تکک بکات، ئوا ل “تځندځی کاتی” یو دځت ب “دځرهنځرځی
خاون براند”.

ئم ل بډردم قځناځکداین ک بځر بځتیا بځ نیی، بځکو
“بځری بځبازاځکراو” کللی سځرکځوتن. کتایی ئم چیرک لای
پابل کورد؛ ئیا و وځ کارکترک دځمځتو، یان وځ
بځرهنځرځی داهځر خی دسځلمځت؟ کات وځامی ئم
دځداتو.

کارزان عزیز عبدالرحمن